T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/199
KARAR NO : 2019/218
KARAR TR : 25/03/2019

ÖZET: Davacının maliki olduğu taşınmaz üzerindeki ağaçların 2920 sayılı Kanunun 47. Maddesi uyarınca davalı idarece kesilmesi sonucu oluştuğu ileri sürülen zararın tazminine ilişkin davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : İ. D.
Vekili : Av. E. E.
Davalı : Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü
Vekilleri : Av. Ş. M. Av. S. B.
Davalı : Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
Vekili : Av. H. K.

O L A Y :Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Müvekkilinin Van ili Edremit ilçesi Eminpaşa mahallesi Şamranaltı mevki 139 pafta, 561 ada ve 18 numaralı parselin maliki olduğunu, müvekkiline ait taşınmaza Van Ferit Melen Havalimanı genişletme kapsamında havaalanı tarafından kamulaştırmasız el atıldığını belirterek kesilen ağaç bedellerinin, kamulaştırmasız el atma bedelinin ve ecri misil bedelinin davalı idarelerden tahsiline karar verilmesi istemiyle 20/04/2018 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

VAN 1. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'nin 28/11/2018 gün, E:2018/357, K:2018/724 sayılı dosyada "Dosya içeriği taraf beyanları içeriğinden, davacı tarafından kendisine ait Van ili Edremit ilçesi Eminpaşa mahallesi Şamranaltı mevki 139 pafta, 561 ada ve 18 parsel sayılı taşınmazına davalı idare tarafından kamulaştırmasız el atıldığından bahisle eldeki dava açılmış ise de; yapılan araştırmalarda davalı kurumlar tarafından dava konusu parselin kamulaştırılması yönünde herhangi bir karar alınmadığı, davaya konu ağaçların Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün kararı ve sözkonusu ağaçların uçuşa engel olmaları nedeni ile güvenlik amaçlı olarak ve 2920 sayılı kanunun 47. Maddesi esas alınarak kesildiği, davalı idare tarafından verilen ve Van Ferit Melen Havaalanı etrafını çevreleyen çit sınırını gösteren alan içinde dava konusu parselin kalmadığı, dolayısı ile fiilen bir el atma olmadığı, taşınmaz üzerinde yapılaşmaya müsaade edilmemesinin de yine idari bir işlem sonucu olduğu anlaşılmıştır.

Dosya içerisinde bulunan tapu kayıtlarına göre dava konusu taşınmaz üzerinde 1981 yılına ait ve davalı DHMİ lehine yönelik irtifak şerhi olduğu, dolayısı ile davalı idarenin en geç bu tarihte taşınmaz üzerinde tasarruf ettiği ve şayet kamulaştırmasız el atma olduğu kabul edilecek ise el atma tarihi 1983 yılından önce olması nedeni ile 2942 sayılı yasanın geçici 6. Maddesine göre idareye müracaat dava şartı yerine getirilmeden eldeki dava açılmakla, davanın dava şartı yokluğu nedeni ile reddi kararı verilmesi gerekmekte ise de; Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 16.05.1956 gün 1-6 kararına göre bir kamu kurumunun programı dâhilinde bile olsa bir taşınmaza kamulaştırmasız fiilen el atılması ve bu el atmanın devamlı, kalıcı nitelikte ve mülk edinme niyetiyle yapılması halinde görevli mahkeme adli yargıdır. Zira; idarenin kamulaştırma yapması asıl olduğu halde üzerine düşen bu görevi yerine getirmeden taşınmaza fiilen el atması fahiş surette haksız fiil niteliğinde olduğundan artık idari yargının görevinden bahsedilmez. Ancak sözkonusu karada ve yerleşik Yargıtay kararları (5. Hukuk Dairesi 2013/26366 E- 2013/24187 K vb) ve uygulamalarında da belirtildiği üzere, davalı idare tarafından taşınmaza el atmanın daimi nitelikte, kalıcı surette ve mülk edinmek kastı ile olmadığı, taşınmazın aynına yönelik bir işlem söz konusu olmadığı, meydana gelen zararın tam yargı davası oluşturacak şekilde zarar ziyan davası olduğu, sözkonusu tam yargı davasına İYUK 2. Maddesine göre idari yargıda bakılması gerektiği" görüşüyle davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle "Davanın Usulden Reddine" karar vermiş, istinaf edilmeyen kararın 17/01/2019 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

Davacı vekili bu kez aynı taleple 24/01/2019 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

VAN 1. İDARE MAHKEMESİ'nin 31/02/2019 tarih ve E:2019/102 sayılı kararla "İdarenin, hiçbir hukuki temeli bulunmayan bazı eylemlerinden doğan zararların tazmininin idari yargıda değil, adli yargıda görülmesi gerektiği doktrin ve yargısal içtihatlarda kabul edilmektedir. Bu eylemler, şeklen idareden kaynaklanmalarına rağmen eylemlerdeki ağır hukuksuzluk, bunların fonksiyonel açıdan idari eylem olma niteliğini ortadan kaldırmakta ve fiili yola dönüştürmektedir. Bu derece ağır hukuksuzluklar içeren fiiller, idari eylem olarak değil haksız fiil olarak yorumlamakta ve uygulanmaktadır.

Uyuşmazlık Mahkemesi içtihatları uyarınca da; idarelerce kişilerin taşınmazlarının herhangi bir kamulaştırma işlemi olmaksızın fiilen kamusal işlevlerde kullanılması anlamına gelen fiili el atma durumuna ilişkin davaların adli yargı mahkemelerinde, imar planında taşınmazın kamu kullanımına ayrılması durumuna karşılık gelen hukuki el atma davalarının ise idari yargıda çözümleneceği açıktır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Van Ferit Melen Havaalanı genişletme çalışmaları kapsamında, davacıya ait Van İli, Merkez İlçesi, Şamranaltı mevkii, 139 pafta, 561 ada, 18 parsele kamulaştırmasız el atıldığı, taşınmaz üzerindeki ağaçların kesildiği ve taşınmazın kullanılamadığı ileri sürülerek kamulaştırmasız el atma sebebiyle 500,00 TL, ağaçların

kesilmesi sebebiyle 500,00 TL, ecrimisil bedeli olarak 500,00 TL olmak üzere toplam 1.500,00 TL maddi tazminatın en yüksek ıskonto oranında reeskont faizi veya devlet borçları için öngörülen en yüksek faiz haddi ile ödenmesine karar verilmesi istemiyle Van 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan dava sonucunda, anılan Mahkeme'nin 22.11.2018 tarih ve E.2018/357, K.2018/724 sayılı kararıyla, yargı yolu caiz olmadığından davanın usulden reddine karar verildiği, kararın kesinleşmesine müteakip Mahkememiz nezdinde bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta davacı tarafından özetle; taşınmazının, Van Ferit Melen Havaalanı genişletme projesi kapsamında havaalanı alanına dâhil edildiği, koruma bandı içerisinde yer aldığı, davalı idarece taşınmaz üzerindeki ağaçların kesildiği ve taşınmazın kullanılamadığı hususlarının ileri sürüldüğü görülmekte olup, bu haliyle davanın, fiili el atma sebebi üzerine kurulduğu ve hukuki olarak nitelendirilmesinde fiili el atma davası olduğu, fiili el atmanın gerçekte var olup olmadığı durumunun ise ancak davanın esasının görülmesi sırasında keşif incelemesiyle ortaya çıkabileceği, fiili el atma iddiasına yönelik yapılacak tespitin de esas kararın sonucuna etki edeceği anlaşıldığından, Van 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 22.11.2018 tarih ve E.2018/357, K.2018/724 sayılı kararında, davanın hukuki el atma niteliği taşıdığına yönelik herhangi bir tespit bulunmadığı hususu da dikkate alındığında, fiili el atma iddiasıyla açılan davanın, bir bütün halinde ele alınarak adli yargı yerinde çözümlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine" karar vererek 25/02/2019 tarih ve 2019/102 esas sayılı üst yazı ile Mahkememize müracaat etmiş, başvuru 04/03/2019 tarihinde kayıt altına alınmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Başkan Hicabi DURSUN, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 25/03/2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME :

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ve Danıştay Savcısı Yakup BAL'nınidari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının tam maliki olduğu Van ili Edremit ilçesi Eminpaşa Mahallesi Şamranaltı mevki 139 pafta, 561 ada ve 18 numaralı parselde kayıtlı taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı belirtilerek, taşınmaz üzerinde iken kesilen ağaç bedellerinin, kamulaştırmasız el atma bedelinin ve ecri misil bedelinin tahsili istemiyle açılmıştır.

2920 Sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nun:

"İnşaat Sınırlamaları" başlıklı 47. maddesinde; "Havaalanlarının ve ilgili tesis ve teçhizatın çevresinde, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce belirlenecek esaslar içinde ve saptanacak bir alan dahilinde izin alınmadıkça hava trafiği, uçuş güvenliği ve haberleşmeyi engelleyecek, seyrüseferi ve meydan güvenliğini tehlikeye düşürecek nitelikte ve yükseklikte bina, yapı, inşaat yapılması, ağaç ve direk dikilmesi, tesis kurulması yasaktır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, havaalanları ve uçuş emniyeti tesisleri etrafında uçuş emniyetini tehlikeye düşürebilecek yapı, bina, ağaç, direk gibi tesisleri kaldırtabilir…" hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyalarının incelenmesinde; davacının maliki olduğu, Van ili Edremit ilçesi Eminpaşa mahallesi Şamranaltı mevki 139 pafta, 561 ada ve 18 numaralı parselde kayıtlı taşınmaz üzerinde 24/09/1981 tarih ve 1397 yevmiye numarasıyla Devlet Hava Meydanları Genel Müdürlüğü lehine irtifak hakkı tesis edildiği, davalı DHMİ Genel Müdürlüğü vekilinin dava konusu taşınmazda idarece herhangi bir fiili el atma ve ağaç kesme işlemi yapılmadığı, Van Ferit Melen Havalimanı 21 numaralı pistin çevresindeki ağaçların 2920 sayılı Kanunun 47. Maddesi gereğince kesildiğini savunduğu görülmüştür.

Tüm bu açıklamalar ışığında;davanın konusunun, davalı idarece 2920 sayılı Kanunun 47. Maddesi uyarınca kamu gücü kullanılarak tek yanlı irade ile yapılan ağaç kesimi sonucu oluşan zararın tazminine ilişkin bulunduğu anlaşılmış olup, belirtilen duruma göre açılan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 25/01/2018 gün, E:2017/2092, K:2018/110 sayılı emsal kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle, Van 1. İdare Mahkemesinin başvurusunun reddine karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Van 1. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN REDDİNE 25/03/2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ